

Sodrás 1-2-3

Hajagos Zsuzsanna

Szegedi Tudományegyetem, Juhász Gyula Pedagógusképző Kar – JGYPK

Képi ábrázolás, 3. évfolyam

Témavezető: Marosi Katalin DLA, főiskolai docens

Úgy gondolom, hogy a művészi alkotás legfontosabb eleme az, amit az alkotó kifejezni, megörökíteni kíván. Ez a meggyőződés az, ami megvalósításra ösztönöz és, ami által megkezdődik egy kihívásokkal és akadályokkal teli folyamat, annak érdekében, hogy az ötletet határozott formába öntse, úgy ahogyan az a lélekben él. Hiszen minden egyes műalkotás belső világunk tükré.

Sodrás 1-2-3 művem 2024 nyarán készítettem el, csongrádi művésztelepi gyakorlatom alatt. Az érzelmeim kavalkádja, a vonalak szabad áramlása, az alkotás öröme, a japán tusfestés és a geometria volt a mozgatórugója mindennek. Egy olyan sorozatot akartam létrehozni, amiben mindenki megtalálja a nyugalmat, megfigyelőjét magával ragadja és finoman elsodorja egy gondok nélküli szemlélődésbe, nézze azt egészen közelről vagy távolról.

A munkám ötletének alapkövét a sumi-e vagyis a japán tusfestés adta, amit a zen szerzetesek vezettek be Japánba. Ez egy olyan művészeti formát jelöl, amelyben a témákat természetes sörtéből készült hosszú vagy rövid ecsettel és fekete tintával festik a tiszta feketétől a legvilágosabb árnyalatig, miközben a valóságot a lehető legegyszerűbb módon ábrázolják. Az ecsetkezelés spontán és egyszeri, utólagos javítás nélkül, így minden vonás egyedi és megismételhetetlen. A sumi-e festészet lényege az egyszerűség és az elegancia, ahol a művész a lehető legkevesebb vonással próbálja meg kifejezni a természet szépségét és harmóniáját. Mindezek előtt a legfontosabb tényezője a lelki béke. Ebből a művészeti stílusból keletkezett az elképzelés, hogy monokrómban alkossak és egyszerű formákkal dolgozzak, illetve elegáns alkotást hozzak létre. Képem központi elemének és egyben egyik névadójának, a dinamikusan kanyargós vonalnak az ötletét a Csongrád mellett folyó Tisza adta, de az ábrázolás módját ez a festészeti stílus alapozta meg.

A művésztelepen a szobrászterembe rendezkedtem be, közvetlenül a tágas ablak elé. Nagyon szép kilátás nyílt a hatalmas fákra, amik az udvart ékesítették. Az előtt sosem dolgoztam ilyen világos, a napfényben fürdőző műteremben. Igazán tetszett és meghozta a hangulatot az alkotáshoz.

Először ki kellett gondolnom, hogy a sorozat mennyi elemből álljon, a vásznak mekkora méretűek legyenek és azok hogyan kapcsolódjanak egymáshoz. Az elképzelésemhez legmegfelelőbb kompozíció három darab 30×30 cm-es kasírozott vászonból állt, amiket vízszintes sorrendben helyeztem el egymás mellé. Annak érdekében, hogy munka közben ne

csússzanak el, maszkolószalaggal összeragasztottam őket. Az elrendezésnek megfelelően 30×90 cm nagyságú lett a kész műalkotás.

Ezt követte a ritmusos vonal megfestése. Ahhoz, hogy ilyen egységes mintát létre tudjak hozni, egy sűrűbb festékre és egy széles, szigorúan véve száraz, durvább sörtéjű ecsetre volt szükségem. Mielőtt felvittem volna a fehér felületre a fekete akrilba nyomkodott széles ecsetet, egy külön papíron megvizsgáltam, hogy ez milyen nyomot hagy különböző festékmennyiséggel megtelítve. Annak érdekében, hogy egy halványabb, de egybefüggő mintázatot hozzak létre, óvatosan kellett húznom az ecsetet. A lassú mozdulat közben szabadjára engedtem a kezem és hagytam, hogy a lendület mutassa az utat. Így lett spontán és egyben hangulat vezérelt. Annak érdekében, hogy a néző maga képzelje el honnan eredhet és hová tarthat, úgy alkottam meg, hogy ne legyen egyértelmű kezdete és vége. A célom az volt, hogy a befogadót elvigye egy nyugalommal teli dimenzióba a néhol éles – néhol lágy kanyarok áramlata, miközben szemét végigvezeti rajta.

Azért, hogy ez a vonal térbe kerüljön körbevettem szabályosabb, behatárolt formákkal, kihasználva a szürke különböző árnyalatait. Itt szeretném hangsúlyozni, hogy nem használtam külön szürke színt, hanem optikailag kevertem a feketét a fehér alapon. Maszkolószalag segítségével kitakartam azt a területet, amit nem szerettem volna sötétíteni. A szabadon maradt felületbe óvatos, de gyors kézmozdulattal nedves rongy segítségével beledörzsöltem a fekete akril festéket abban a mennyiségben, amilyen árnyalatot kívántam elérni és annak a tudatában, hogy száradás után a festék sötétebb tónust mutat majd. A vászon használata ennél a mozzanatnál válik igazán fontossá, ugyanis a felületének köszönhetően tudtam textil szerűvé tenni ezeket a formákat. A legfontosabb célom az volt, hogy ezek finomságot, rendet, nyugalmat, érzékiséget, egységet fejezzenek ki az mellet, hogy térhatást keltenek.

Két mély fekete formával emelem ki a mű két szélső részét. Középen alul egy negatív négyzet, felül három kisebb mély fekete vonal uralkodik közösen. Így állítok fel három fókuszpontot, amellyel végigvezetem a néző figyelmét a művön. Szem előtt tartva, ha külön értelmeznénk a sorozat elemeit, akkor is a megfelelő helyet foglalják el. Megrajzolásukhoz fekete Posca dekormarkert használtam körző és vonalzó segítségével. Ezek közül a négyzetet és az egyenest használok negatív alakzatként is, hogy kiemeljem a pozitív formákat, egyensúlyt teremtsék a kompozícióban, mélységet és térérzetet fejezzek ki. A negatív tér esztétikai élményt is nyújt, és vizuálisan vonzóvá teszi a kompozíciót. Az üresen maradt

részek a nyugodt felületek, amelyek hiányában a kép túlszűfolt lenne és elvesztené esztétikai értékét.

A kép másik címadói, az apró, kavargó részletek – amelyek észrevétlen egyenesek által bezárt minták, vonalak – készítése közben csak sodródtam érzelmeim kusza ár-folyamán. Az által, hogy körbe vannak zárva, és egységes mérettel, illetve színnel rendelkeznek, ki alakul egy rendezettség közöttük, de a nagy egészhez képest ők a láthatatlan egyenesek által megszelídített káoszt jelentik. Többnyire a lendületre és a spontaneitásra bízam ezen formák létrejöttét. Mindezek az alkotás alatt bennem rejlő lelki folyamatok lenyomatai, amelyeket szabadjára engedtem. Ezeket tűfilccel rajzoltam meg. Messziről tekintve ők is a szürke egy tónusát alkotják zavaros és szemcsés változatban.

A színvilág tekintetében az előkelőségre, a harmóniára és egyszerűsége törekedtem. Bár a feketét gyásszal és ismeretlennel asszociálják, eleganciát is mutat. A fehér pedig a tisztaság, ártatlanság jelképe. Tökéletes ellentétek és a legnagyobb kontrasztot hozzák létre. A szürke ellensúlyozza őket, valamint komolyságot, professzionalizmust sugall. Színesebb verzióban is el tudom képzelni ezt az alkotást. Ez alatt azt értem, hogy a színes szürkéket használnék és ugyan úgy csak optikailag keverném a színeket.

A mű készítése közben az volt a célom, hogy egy harmonikus képet hozzak létre. Itt jön a kérdés: „Hogy lehet valami harmonikus?”. A válaszom: a káosz és a rend egyensúlyozásával. A vonal, amelynek van egy iránya, annak ellenére, hogy kacsaringós, rendet teremt az őt körülvevő különböző tónusú formákkal együtt. Szemben a bezárt kavargó részletekkel, amik a káosz megtestesítői. Ennek a műnek készült egy összetettebb és megfontoltabb verziója is. Különösen az apró, kavargó részletnél, már nemcsak sodródtam, hanem olyan szimbólumokat és motívumokat használtam, amik fontosak számomra, így még inkább személyem megtestesítőivé vált az alkotás. Minden egyes apró részletig élveztem elkészíteni, mert belefoglalhattam a számomra igen fontos precizitást, a hangulati állapotom, a türelmem és az egyszerűségem. A három elem kapcsolatban áll egymással, így alkotnak egészet, de egymagukban is értelmezhetők és kiváltják azt a hatást, amit el szerettem volna élni, a harmóniát.